

Motion till riksdagen 2019/20:560

av **Kalle Olsson och Anna-Caren Sätherberg (båda S)**

Generellt rökstopp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på sikt överväga ett generellt rökstopp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje år avlider omkring 12 000 personer i Sverige på grund av rökning, enligt en uppskattning från Socialstyrelsen. Mer än varannan rökare dör av sin rökning. Tobaksrökning står för mer än vart tionde dödsfall i Sverige. En ofta använd uppskattning av rökningens samhällsekonomiska kostnader är 30 miljarder kronor/år. Bryter man ned siffrorna beräknas varje år 175 personer i Jämtlands län dö av sin rökning, och 1 300 insjuknar och behöver sjukhusvård.

I takt med att insikterna om rökningens hälsorisker ökat har attityderna till rökning förändrats. Det kanske tydligaste och viktigaste tecknet på förändringen är att allt färre unga börjar röka. Trots en positiv trend är det ändå omkring 16 000 unga som börjar röka varje år. Nästan alla rökare tar sin första cigarett före 18 års ålder; efter 26 börjar i princip ingen att röka. Barn och ungdomar är således viktiga målgrupper för tobaksindustrins subtila marknadsföringsknep: barn som skickas till snabbköpet för att köpa mjölk och ägg, ungdomar som söker efter förstärkande identitetsmarkörer.

Med motivet att skydda barn och unga från rökningens negativa konsekvenser bör möjligheten övervägas att införa ett generellt rökstopp på, säg, 10–15 års sikt, med en successiv utfasning till dess. Ett rökstopp vore en naturlig fortsättning på de senaste årens beslut om begränsningar för tobaksrökning. Ett sådant beslut skulle vidare ge förutsägbarhet och åtföljas av en tidsplan för utfasning där tillgången stegvis begränsas, exempelvis genom att cigarettpaketet döljs bakom disk.

Liknande beslut som ovan beskrivna har fattats av parlamenten i Nya Zeeland med slutmål 2025 och i Finland med slutmål 2040.

Ett rökförbud skulle ofrånkomligen innebära en begränsning av den personliga integriteten, vilket ej ska tas lättvindigt. Bakgrunden till detta förslag är emellertid

behovet av att skydda barns och ungas hälsa, vilket gör att man kan acceptera de inskränkningar i vuxna rökares bestämmanderätt som förslaget medför. Genom en tidshorisont på 10–15 år ges rimliga förutsättningar att genomgå rökavvänjning för den som önskar.

Ett rökstopp bör kombineras med ett väl utbyggt stöd till rökavvänjning.

Kalle Olsson (S)

Anna-Caren Säterberg (S)